

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger. 5.

ELS MARINERS ALEMANYS Á BARCELONA

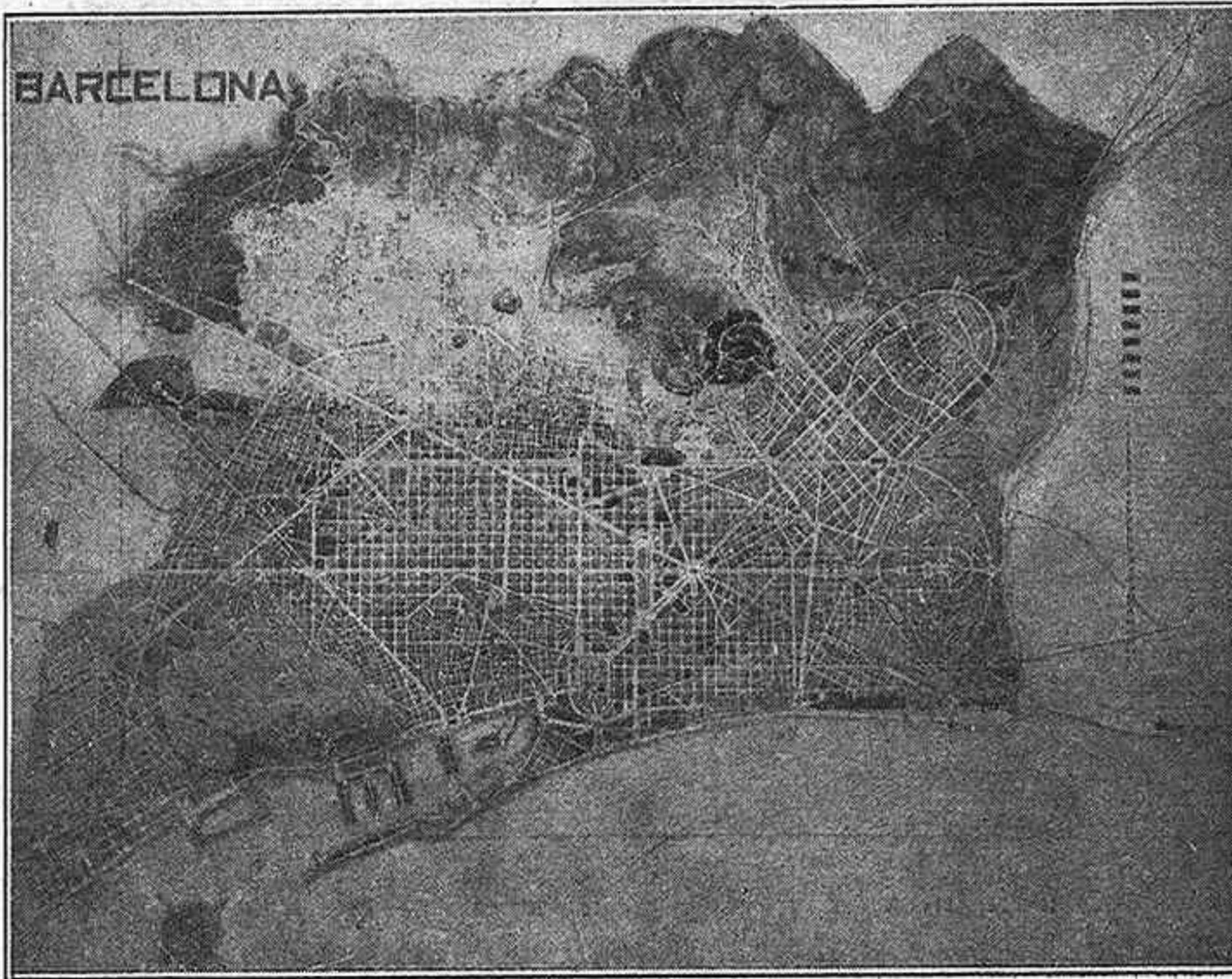
—Urbano, ¿cuáles son las últimas novedades de la ciudad?
—El *mammuth* del Parque... y nosotros.

REFORMA ESPIRITUAL DE BARCELONA

L'arquitecte Jaussely ja es fora. A l'extranger concebí els plans d'enllassar els suburbis ab la Barcelona passada, y ferne la Barcelona futura. Els plans están llestos, y l'home se'n torna al extranger. Ara un se pregunta: ¿aqueixos plans s'adaptarán á la nostra ciutat? Y no pot respondre més que ¡quí sab!

La impresió predominant que han produhit es d'esferehiment. Aixís que un barceloní de debó pega un cop d'ull als croquis del artista francès, y veu aquells carrerassos y aquells monuments ja salta dihent que alló no ho veurán ni els nostres nets.

Plan de conjunt.

Al Ateneo, avans de comensar en Jaussely sa última conferencia, un senyor, á la vora meva, opinava que's pot tirar endavant l'obra, ab dugas petitas condicions previas: l'autonomia absoluta del Ajuntament y un empréstit de mil milions... Encare no he sentit á ningú que s'ho prengui com á cosa factible y que discuteixi las condicions en que's podria anar realisant. Lo que vol dir que si no cambia l'estat de l'opinió barcelonina, el *Plano de enlaces* se'n va dret cap al arxíu, ahont l'ensenyarán com un treball académich, un document tan curiós com inútil.

Es natural. En Jaussely ens porta la revolució, y de propietaris revolucionaris no n'hi pot haver més qu'en vers, per la consonancia estrambótica de las paraulas. El propietari, á Barcelona, ha sigut amo, fins ara, de l'urbanisació, somesa á las construccions particulars. A la comissió d'*Ensanche* hi ha propietaris (delicias del vot corporatiu) y ja veyeu lo que han fet en trenta anys. S'arreglavan carrers porque'l senyor Llàstichs hi tenia terrenos, y's deixavan en son estat natural de rieras las vías de tránzit per falta d'*influencias*.

Ara tot just ens hem adonat de que no tenían clavegueras. Del *plano Cerdá*, ja prou encongít, tot

era treuren llencas de carrer. A la Diagonal hi ha un tros que no més hi poden passar bicicletes pels camins laterals. Un mano's va empassar las aceras. El carrer d'Aragó, el Paralelo s'han enxiquit. Y encare, sort que's va tenir seny pera no creure á don Manel Girona, que'ns volia regalar un carrer, partint la Gran Vía y alsanthi casas al mitj.

No es cap mal confessar las nostras culpas, ab el propósit de redimir las. La ciutat de Barcelona encare no n'es de ciutat, porque li falta la fesomia ciutadana: las plassas, las avingudas, els monuments públichs noblement isolats. La terra, que hauria d'esser de tothom porque no es de ningú, es tota *solars*; un pam que no costi lloguer sembla que l'haguém robat. Parchs interiors, terrenos ahont no s'hi pugui edificar (el *common* dels municipis inglesos)... ¡fugi home! ¡Ni que fossim heretjes! ¿Que no es bonich l'*Ensanche*? ¿Que no li agradan las casas de lloguer tan igualetas, que us *encasillan* com expedients d'oficina: *entr.º, pral., 1.º, 2.º, 3.º, 4.º*?

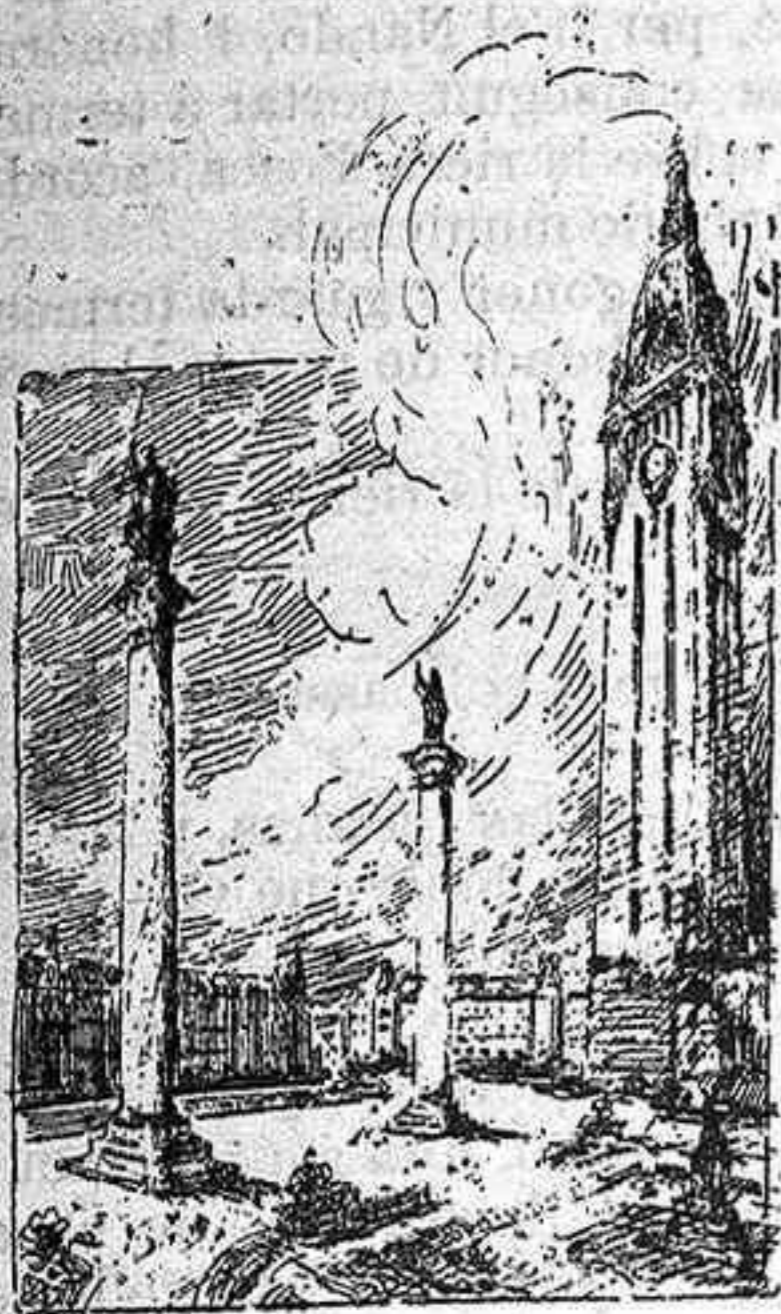
Ara, ja'm sembla sentirho, se'm citarà al Almirall, d'un quant temps ensá agafat pels advocats de «la part contraria». L'Almirall creya que patím ó patíam fa vint anys, d'un deliri de grandesas empeltat pel desitj de castellanisarnos á pesar del nostre temperament. Com exemples donava l'agregació forçada dels pobles vehins, las grúas hidràulicas del port, y'ls plans d'edificis monumentals, que per massa monumentals s'han quedat als papers. Ell trobava que aixó era imitar el «prédich desprendiment castellá». Imitació havia d'esser, porque no sortia pas de la manera de pensar genuína de las nostras classes directoras. Y era ximple, porque'ls projectes no eran gens grandiosos sino esguerrats. El port l'han hagut de refer, per massa petit. Al Liceo, *més gran que'l Real de Madrid*, s'hi tornan tarumbas els pintors porque no s'hi pot plantar un decorat y la comparsería s'ha d'enjegar dels

corredors, porque no's poden ni arrengrer al escenari.

Barcelona es esquifida de mena, sí senyor. Ciutats monumentals, ciutats amplas ne trobaréu á Fransa, ne trobaréu á Italia, menos importants que la nostra... Burdeos, Nancy, Turín, Milán... ¿Ha arribat ja l'hora de ser ciutat, de serho pel foraster que arribi, convensut de cop y volta pel panorama de grans vías y monuments públichs ben emplassats? En Jaussely diu que sí; diu qu'hem de créixer artística-ment, «que las ciutats tenen de prosperar si no volen morir».

Lo que no diu en Jaussely es que la reforma urbana es conseqüencia de la cooperació, y que per cooperarhi fa falta una reforma espiritual. Sant March de Venecia el varen fer els marxants, que no portavan mercaderías d'Orient sense fershi posar de torna alguna pessa ornamental pera la bassílica. Un viatjer francès conta que'ls senyors de Génova no donavan convits pera estalviar y fer palaus de marbre y pagar als pintors y als esculptors. A Londres, una part considerable dels parchs han sigut regalats al poble.—Per lo que costa la reforma interior, y per lo que s'exclaman els que parlan dels plans d'en Jaussely, aquí encare no estém reformatos.

L'arquitecte francès se creu que la reforma espiritual ja està feta, y parla de la Barcelona futura ab la senzillesa d'un vident. ¡Quí sab si la seva serenitat serà encomanadissa, y poch á poch ens avesarém á la ciutat, tal com ell ens l'ensenya, feta de soldaduras grandiosas allí ahont hi ha enganxaments embastats de pobles! No, no ha de ser tot treball perdut.

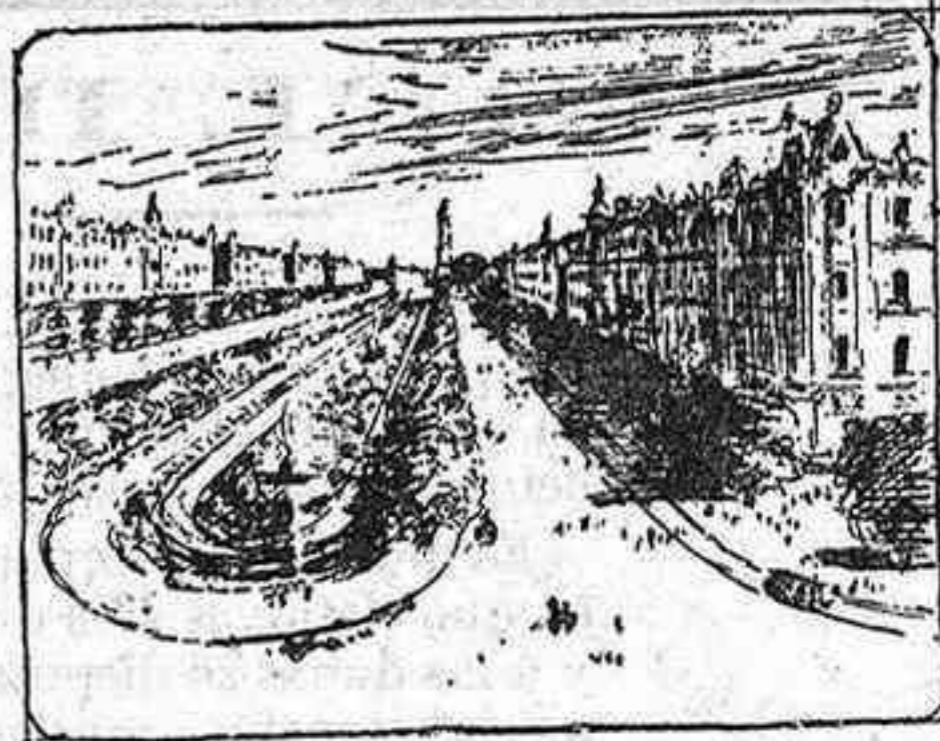
Plassa moderna.

Al Ateneo presentá sos plans en Jaussely la senmana passada, acompanyant-los d'una lliçó del art d'urbanisar, que val la pena d'extractar en quatre mots. El principi cardinal d'aqueix art, avuy, es que reforma á l'escala de las ciutats fetas en una errada grossíssima. S'ha de projectar gran, perque la concentració á las ciutats va creixent y las multituds necessitan espays pera la salut, pera l'esbarjo, pera 'ls negocis públics, pera las diversions. Berlín se prepara pera allotjar á sis milions d'habitants; Chicago espera tenirne vuyt milions. L'urbanisació quadriculada es dolenta. Els trassats han de resoldres en una fesomia de ciutat; combinació armónica de plassas y edificis colectius lligats per vías amplas y variadas. La bellesa de París es no més que armonía variada, ben distribuïda y artística. Perque l'art ha de lluhir á tot arreu. ¡Y no es qüestió de quartos, no! Es qüestió de voluntat. Las fonts, els rótuls, la situació dels monuments, l'aprofitament de la topografía que dona perspectives maravellosas y gradúa els termes tan divinament á n'aquest pla arracerat per l'abrassada de las montanyas entre 'l cel y la mar... posarhi l'art no costa res. Y l'art del carrer, de la plassa y dels jardins—diu en Jaussely—ensenya més que 'ls llibres. Mirant, el poble aprén.

El treball de composició armónica l'ha fet l'arquitecte, fixant primer els elements combinables. El plan de conjunt está dibuixat sobre quatre nuclis característichs de població futura: el marítim, qu'es el mateix d'ara; el comercial (ciutat vella y l'ensanche actual); l'industrial (Sant Martí, can Tunis, Sant Andreu y Sans) y el d'habitacions á la part més alta fins á la carena de las montanyas, habitacions del sistema obert, ab jardinets. A cada secció hi posa un centre monumental, una plassa rodejada á certas distancias de centres secundaris. Las grans vías que uneixen els principals centres no poden ser ja talladas en ánguls rectes: n'hi ha de concéntricas, de radials, de transversals, de longitudinals y de diagonals, á més de las que portan á un punt determinat. Una ullada al plan fa veurer la varietat de las vías novas, y 'ls efectes que haurían de produhir els encreuaments; lo que no's veu es un'altra varietat d'aspectes per las tortas estudiadas á las alineacions, y els desnivells aprofitats pera 'l mateix fi. El carrer de Marina, per exemple, s'allarga fins al mar, quedant una banda més alta que l'altra, y pujantse 'ls edificis dalt d'un basament marjat de parterres ó balaustradas.

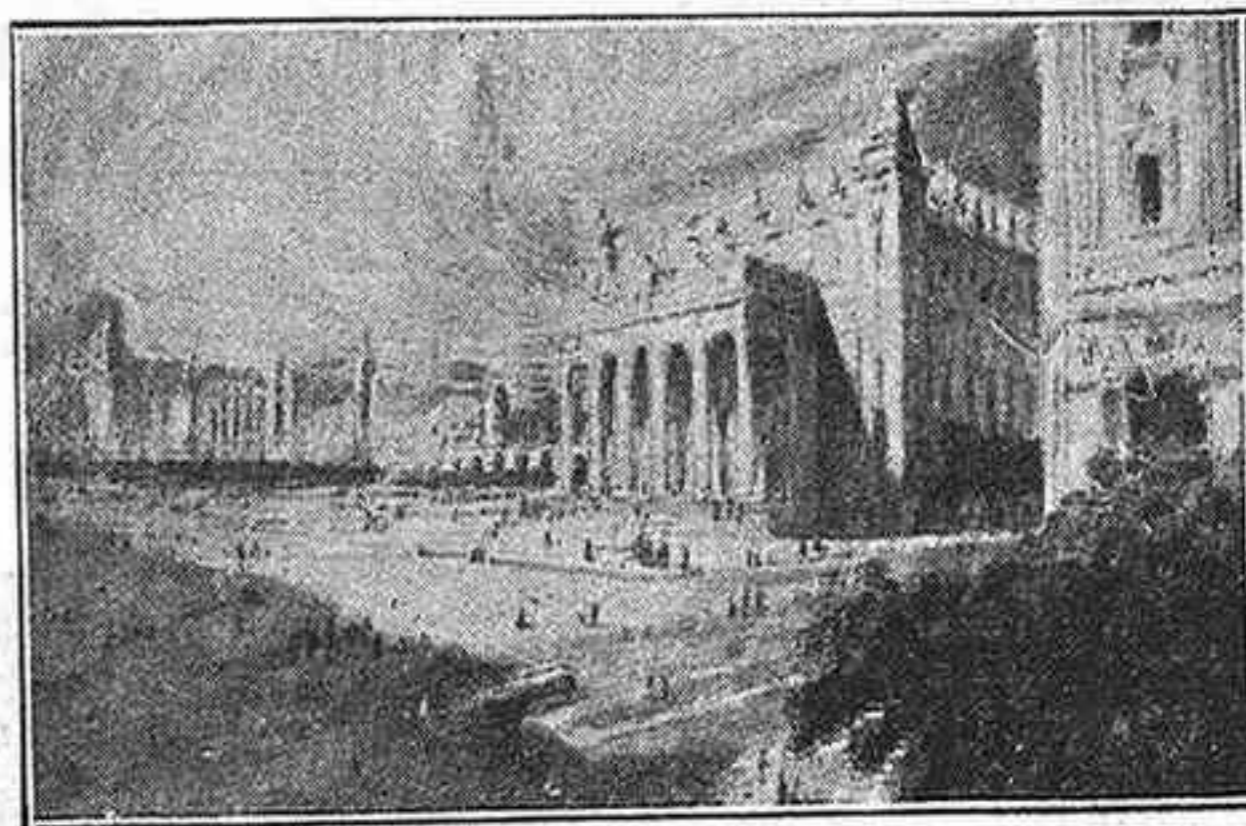
Las grans vías son molt sovint *avingudas jardins* que donan á un edifici colectiu. El croquis d'en

Jaussely presenta l'avinguda jardí, una vía de l'esquerra que porta á una estació de passatjers (Sans). L'avinguda més magestosa serà... ¿per qué nó?... la Gran Vía aixamplada, del carrer de Marina enllá, que fa cap á la Plassa Major de Barcelona; la de las Glorias Catalanas, que ja es al plan Cerdá y segueix fins al parch del Besós.

Avinguda Jardí.

De plassas y de parchs, en Jaussely en parla ab molta justesa. La plassa antiga—díu—era tancada, la ciutat no tenia més que un rovell, la plassa, feta pels edificis ciutadans: la plassa era la ciutat. Avuy las plassas tancadas son mortas. La plassa nova ha de tenir lloch pera las multituds, tan oberta com se pugui, senyalada per monuments, rodejada de porxos que la fan tan plassa com las casas d'avans. Un tipo de plassa, un dels centres de la ciutat, el dona

Plassa del Treball.

en el croquis que la representa tal com la tancan idealment las columnas enlayradas.

De jardins y de parchs ne voldria repartits per tota la ciutat. Londres ja 'n té 'l 14 per cent d'interiors; donchs Barcelona n'hauria de tenir més, á poca distancia (500 metres) els uns dels altres, desde els jardinets de barri, ab escola, jochs y banys fins als parchs de 6, de 10 hectáreas (Las Corts) de 312 hectáreas (Besós), de diferent istil, adaptat cada un á la gent que hi aniria.

Els centres de la ciutat, se graduan també en categorías: dels més importants seria el *Social*, ab l'edifici monumental de la *Borsa del Treball* y altres casals pera associacions, cooperativas, etc. Els darrers serían els centres de barri, rodejant un edifici colectiu: arcaldía ó iglesia; surtidor á la plassa, jardí escolar, mercat aprop: art y salut á dojo.

¿Somniará en Jaussely? No s'ha de creure. Ell bé parla de *necessitat*, y de *facilitat*; d'etapas pera realisar l'obra, y de rahons pera ferla tal com se deu.

Creguém que si no es demá será demá passat, y que si no 'ns reforma aviat Barcelona, ens reformará poch á poquet als barceloníns.—TULP

Centre de barri.

DEL DÍA

—Ja hem entrat al Carnaval,
temps de gresca y alegría
en que santa Bogeria
ocupa 'l puesto més alt.

Es del any la temporada
en que els joves més disfrutan
y á las donas se disputan
ab sa brometa... mullada.

Carnaval; ¡que Deu te guard!
Jo 't saludo de tot cor,
puig de tú 'n guardo un favor
que ab res te podré pagar.

De tú may podré olvidarme
y n' estich molt agrahit:
aquell dissapte á la nit
¡quín gran servey vas prestarme!

Aixó l' amich Pere Tort
diu ab rahó que li sobra,
perque fa anys tingué la sort
de que li fugis el mort
de, a mullé, ab un manobra.

A. S. MATRÁS

FIGURAS DE LA SOLIDARITAT

ALBERT RUSIÑOL

Senador catalá, á qui anirá dedicat el banquet que 'l diumenge se celebrará al teatro del Bosch.

El pont nou

I

Aquí caych y allá m' aixeco, treballanhi un día
sí y tres senmanas nó, per fí el Nando, l' honorable
fuster de Vallplá, ha conseguit portar á terme la
construcció del pont sobre la riera Fosca, acordada
dos anys enrera pel cabildo municipal.

El Borni, l' agutzil, pregoner y guarda termes de
la localitat, es qui té l' alt honor de portar al arcalde
la fausta noticia.

—Senyor batlle, el pont de la riera Fosca ja está
llest.

—¡Qué 'm dius!

—Lo que sentíu. Y la gent vol passarhi.

—Que hi passi.

—Es que encare hi faltan las baranas, y 'l Nando
diu que no estarán fins la senmana que vé.

—Donchs que no hi passi.

—Si vos no ho maneú, el poble no 'n farà cas.

El batlle, qu' es un home molt just y que per con-
servar la fama que té de serho, fora capás—com diu
ell devegadas—de ficar al
rey á la presó, reflexiona
un moment.

—Ja veurás: vésten al
cap del pont y fés una
crida.

—¿Qué voleu que digui?

—No més que aixó:

«Fins que las baranas esti-
guin posadas, que 'l Nando
creu qu' es cosa de vuyt
días, d' ordre del senyor
batlle 's prohibeix el pas
pel pont, baix la multa d'
una pesseta.»

—¿Una pesseta?... Me
sembla que ho trobarán car.

—Aixó ray! Que no hi
passin y no 'ls costará res.

—Teníu rahó!... Sou l'
home més just de Cata-
lunya.

—Ves... Fes la crida y
després quedat á la entra-
da del pont. Y si algú s'
atreveix á passarhi, agáfal
y pórtamel.

—Deixéuho per mí.

II

—¿Que no has sentit la
crida que he fet, Xato?

—Sí que l' he sentida...

—¿Y donchs?... No siguis
tossut, creume. No hi pas-
sis pel pont.

—¿Per qué?

—Perque si hi passas,
te 'n farás una pesseta.

—¡Cá!

—Nada, ja estás avisat.
Y no una sola vegada, sino
dugas: per crida y amisto-
sament.

Pero 'l Xato, que té tant
de terch com l' arcalde de
just, se desentent del avis
de l' amistat y del de la crida
y 's fica resoltament al pont.

Camina per ell vuyt passos, deu, dotze, y al punt que arriba al mitj, una falca mal clavada 'l fa tropesar y ¡cataplum!... se 'n va á baix de la riera, rodolant com una pilota.

III

—Senyor batlle...
 —¡Hola!... ¿Qu' es aixó? ¿Qué té aquést, que va tan envenat?
 —Ha caygut á la riera.
 —Malament!... Y ¿per qué me 'l portas aquí?
 —Perque la tamborella l' ha feta passant pel pont.
 L' arcalde 's posa serio.
 —¡Ahl... ¿Es dir que has desobehtit las mevas ordres?... Ja sabs lo que 't toca, donchs, Xato: has de pagar una pesseta de multa.

¡OH, EL «DIÁBOLO»!...

—¿Després del mal que m' he fet?
 —Noy, perque ets tan tossut. Ab el mal que t' has fet jo no m' hi fico. ¿Qué deya la crida? Els que passin el pont pagarán una pesseta.
 —Pero, «els que passin el pont.» Jo no l' he passat. Quan he caygut, no més era al mitj.
 —¿Al mitj?
 —El Borni pot dirho.
 —Es cert—contesta aquést, tot espantat del tremendo conflicte legal que la picardía del Xato vé á promoure.
 Pero 'l batlle no s' inmuta.
 Y, just com de costum, al veure que l' agutzil confirma la declaració del ferit, pronuncia ab noble magestat la sentència definitiva:
 —Está bé. No havent passat més que mitj pont... paga no més mitja pesseta.

A. MARCH

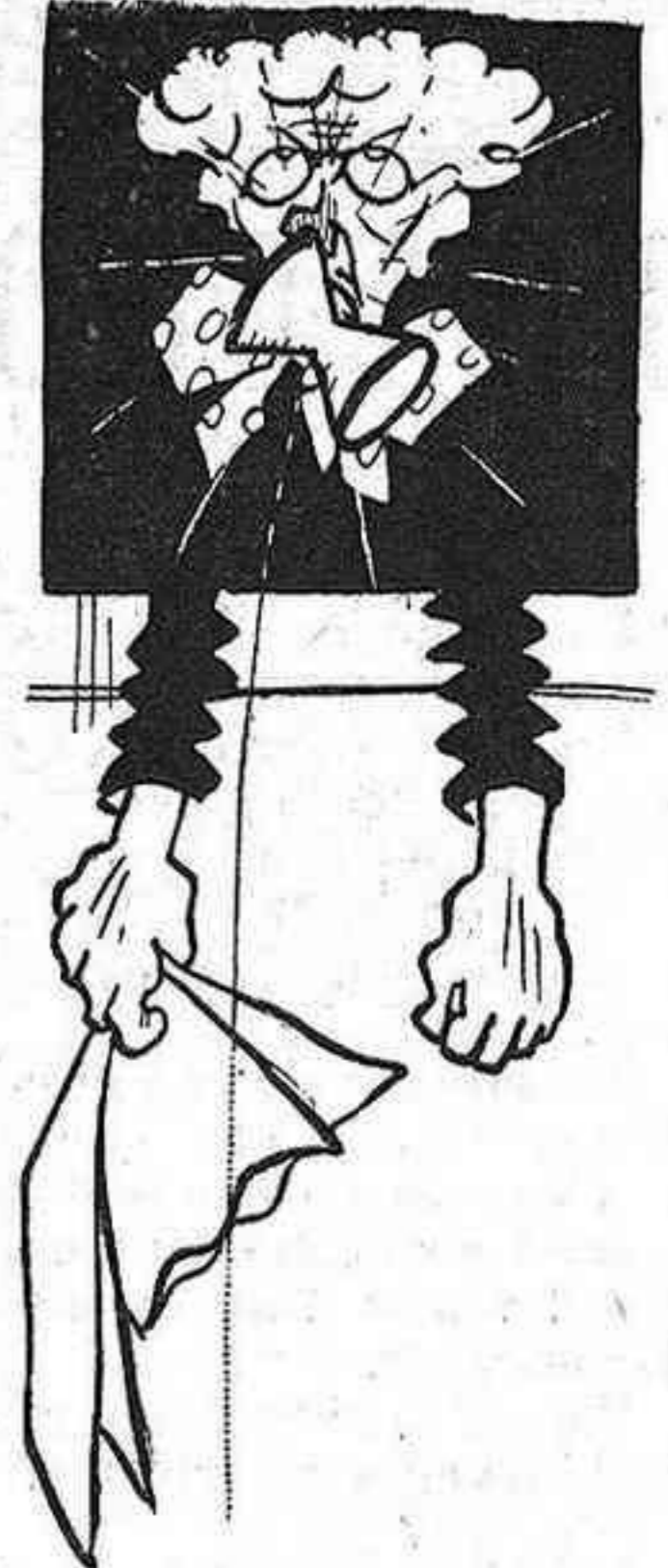
GLOSARI

Aixís que m' agafi la ceba d'escriure sobres això de la psicologia, que encara no sé ben bé lo que vol dir, vui dedicar tot un llibre a l'estudi dels espectadors de drama, i en particular dels que formen lo que se'n diu públic d'estrena.

El dia que'l llegidor vagi a una d'aquestes funcions amb el propòsit (a n'aquestes funcions sempre s'hi va amb un propòsit o altre) amb el propòsit de no encaparrar-se am l'obra que estrenen, i de fixar-se en cambi en la gent que'l volta, ben segur que disfrutarà molt més que tenint els ulls clavats a l'escenari.

O si no, avui que estrenen, fixeu-vos en la plateia: Aquell home elegant que per virtut d'herencia està obligat a totes les manifestacions socials, ha hagut de venir per força, instat per la llei quasi marcial de l'etiqueta; a n'aquell, doncs, l'obra no'l pot interessar gaire perquè tota solemnitat li és una creu. Aquell jovenet de pèl de raspall que quan riu ensenya aquella restrellera de monstruoses dents de serpeta, aquell no s'entera tampoc del drama perquè'l seu esperit crític i escrutador, ocupat en lo que l'autor li ha dit ja i en lo que li ha de dir en les escenes successives, no té temps de fer-se càrrec de lo que li diu en el moment actual. Aquell gomoset am fums de noucentista que s'entreté bufant suauement al clatell de la cloròtica veína del davant; aquell senyor panxut que hi ha anat pera portar-hi la propia i no's pot treure del cap les vuit pessetes que me li han acanat de les butaques; aquella senyoraça que no sab ni embastar un vora-viu i en el teatre's creu amb el dret i el dever de ser modista de totes les altres; aquell senyor que acaba pera adormir-se amb els lentes d'or al cap del nas, i que per l'aspecte deu somniar que llegeix el «Brusi»; aquelles feministes que entren tard al palco amb el ferm intent de remoure les cadires; aquell titella que entra a la sala fent grinyolar les mitges-soles noves am la pretensió de que se'l mirin; aquella senyoreta que's neguiteja perquè l'acomodador no li ha dut encara l'abric de plomall d'oca; i aquell galan minyó

IES UNA GRAN DIVERSIÓ!

Y si 'l sab tirar ben alt, ¡quin nas més bonich me posal!

—¡Pobre xicotet!... Mireu, veyentlo rodar, ¡cóm gosal!

que a cau d'orella del seu flirt transforma en xistos mansos les frases sentimentals del diàleg; totes aquelles figureres d'estrena no poden capir l'obra encara que vulguin... i això que no volen.

Una cosa no més vos encoratjarà: I és que allà dalt, al lluny, entre la fosca massa de gent que omplena les galeries, hi veureu indefectiblement un home senzill, qui, amb un gest dissimulat i intermitent, va aixugant-se 'ls ulls amb un mocador blanc ratllat de blau...

XARAU

TEATROS

LICEO

La funció de despedida de 'n Battistini?

Un ple á vessar... y una ovació contínua. Per lo previst que era, estava ja descomtat.

El tenor De Marchi no pogué encare debutar diumenge ab *Carmen*.

Actualment s'están ensajant *I Maestri Cantori*, obra que, donats els elements de que s' disposan, promet respondre tant ó millor que 'l famós *Tannhauser* donat darrerament.

Fora d' aixó ¿quina altre novetat hi ha aquesta senmana?

¿*Coppelia*?

Diguémne novetat, donchs, si tant s' hi empenyen.

ROMEA

El jove Rusiñol (sempre será jove) ha compost un altre drama d' aquells que agradan per forsa. *L' Hereu Escampa* ha sigut (com totes las obras, diguin lo que vulguin els puristas) escrita per el públich. Y que l' afortunat autor de *La Mare* ha vensut una vegada mes al *drach* ho demostran els llarchs aplaudiments ab que han sigut coronats els tres actes de sa darrera producció.

L' assumpto del drama, en sa essencia, no es nou al teatre, pero poch autors han sabut com el Sr. Rusiñol presentar-lo vestit d' un ropatje altament simpátich. La acció, en son punt culminant tendeix á melodrama, defecte que no es cap desventatja per l' art quan la execució va en mans de veritables artistas.

El primer acte, el millor de tots, es de lo més sujestiu que s' hagi vist en las taulas. La exposició de tipos es clara y sobriament descrita; la preparació del drama es, psicológicament, un admirable pòrtich que comunica en l' ànima del espectador las més falagueras esperansas. El final, sobre tot, es una troballa.

En el segón esclata el conflicte que s' desenrotlla potent y ab tota claretat, encare que ab certa rapidés en las últimas escenas, quina emoció va creixent, ratllant quasi en la tragedia.

El tercer, més plácit pero no menos vigorós, es fet pera la solució: l' única solució que espera als hereus Escampa; y l' única també qu' espera als germans dels hereus quan aquests son honrats y treballadors.

El diàlech es sempre natural y ple de fluidesa, saturat sovint d' aquell humorisme sá, d' aquella sátira finíssima qu' es la característica del mestre.

L' HEREU ESCAMPA

Aquí 'l teniu, rodejat de sas disbauxas famosas, aquí 'l teniu, rodejat de part de lo que ha escampat.

La execució, com aquella noya de *La Buena Sombra*, tiene dos lunares: La inseguritat y la desentonació. Bona part de la culpa es de D. Jaume Borrás qui á pesar, potser, de sa bona voluntat va estar descompost y destrempat tota la vetlla.

El tipo del *jayo* es deliciós y interpretat per un altre actor no 'ns hauria recordat tant al vellet de *Las Joyas*. Ab tot, no pot negarse que 'l veterano Capdevila hi fa lo que sab, encare que s' decanta pel tó declamatori, sobre tot en las darreras escenas.

Las senyoras Clemente y Baró, y els senyors Vinyas, Tor y Capdevila foren els que més serenament varen dur la nau á port.

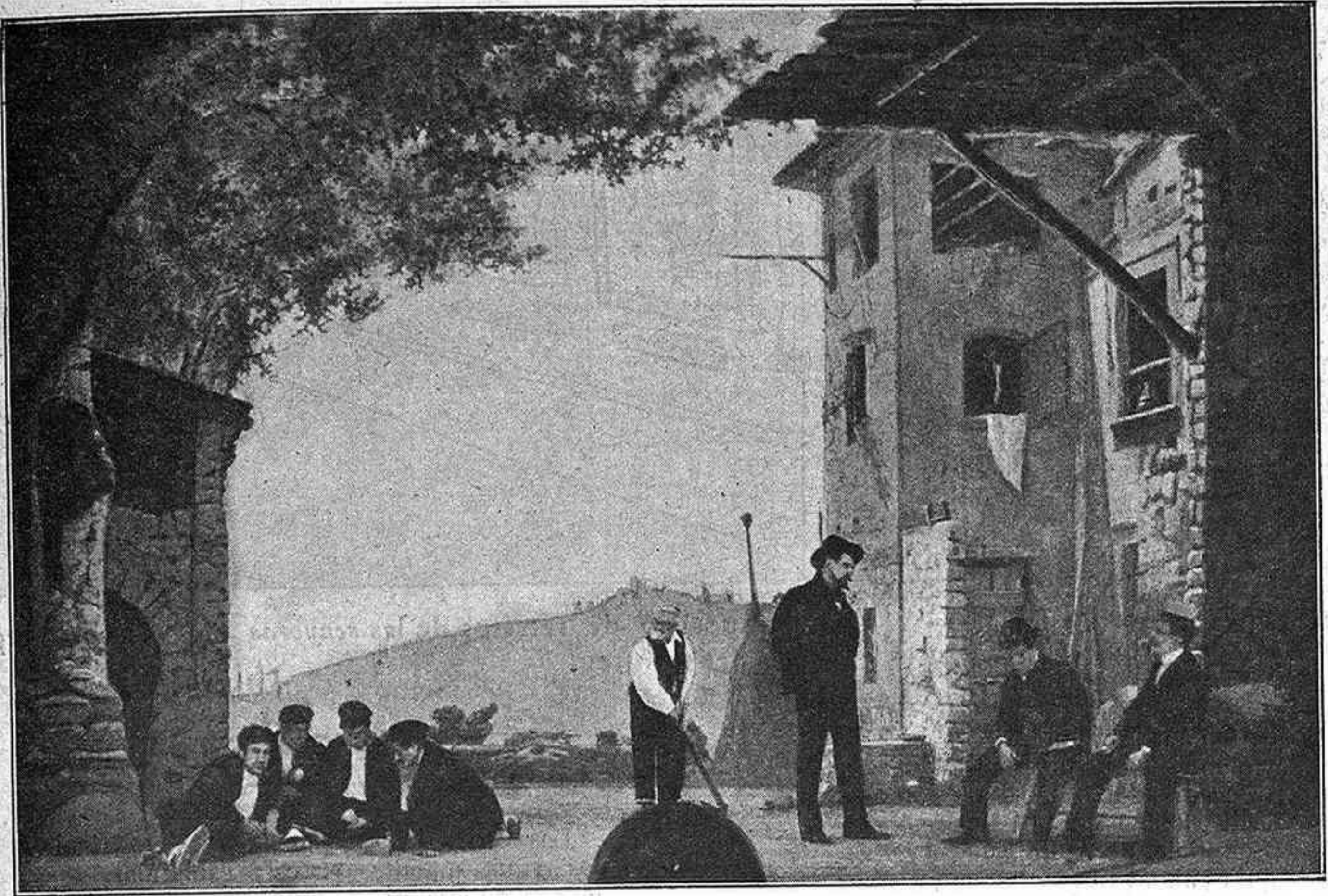
La decoració nova del Sr. Vilumara es espléndida de llum y color y els primers termes son de gran efecte. En la primera escena, particularment, quan voltan l' era els caballs de debò, el quadro, ajudat per l' ambient que li ha donat l' escenógraf, es tota una ilusió de viventa realitat.

TÍVOLI

Inútilment tocará 'l clarí la empresa pera que la gent

L' HEREU ESCAMPA

Drama en 3 actes de 'n SANTIAGO RUSIÑOL, estrenat el dimars al teatro Romea

ACTE TERCER.—Escena primera.

acudeixi á veure la nova obra *Barcelona es bona si la bossa sona*. La revista dels senyors Arqués y Planas té 'l pitjor inconvenient que poden tenir els espectacles d' aquest género, y es que fatiga al públich. No es multiplicitat de escenas y números lo que ha de salvarlas; es la gracia y la espontaneitat en tocar els assumptes d' actualitat, la trassa en presentar y harmonisar las més desballestadas.

L' espectador escolta pacient lo que li diuhen y observa més pacient encare lo que passa en l' escenari esperant la revenja, confiant en lo que ha de passar devant dels seus ulls, pero no satisfet de lo que veu ni lo que sent.

Sens dubte ha passat la época de la augusta sátira revistera; el públich d' avuy, per altra part, no sembla tenirhi predilecció. Cada cosa al seu temps y las figas per l' agost.

Esperém, donchs, temps millors
que sin duda volverán
com aquellas golondrinas
que á Becquer van fê inmortal.

***

Abans de estrenarse *Barcelona és bona* tingué lloch la primera representació de *El regimiento de Arlés*, arreglo de una celebrada opereta de Donizzetti.

La obra va caure al fosso que li servirà de fossa eternament.

Y es natural que aixís succehís. Perque *El regimiento de Arlés* no va en lloch.

Ey! Si la Lley de jurisdiccions no 'm mana que digui lo contrari.

NOVETATS

La insigne Italia Vitaliani, trobantse uns días de pas á Barcelona, ha tingut la galantería de brindarnos un parell de representacions que li han valgut tantas altras sorollosas ovacions.

Obras escullidas: *La Tosca* y *La Madre*.

Ningú ignora las maravellas de dicció ab que vesteix las protagonistas que 'n fa ella creacions sublimes. No cal repetir donchs avuy las alabansas.

Solssentim que sa estada hagi sigut aquest cop tant curta y al despedirnos de l' aucella de pas li encomenarém una cosa no més: que 's recordi sovint de nosaltres, que á tot arreu ahont vagi dediqui un petit recort als que aquí 's moren d' anyorament artístich.

BOSCH

Demá á dos quarts de deu de la nit gran audició de sardanas á cárrech de una notable orquesta.

La festa ha sigut organizada pel Foment sardanístich de Gracia, y promet veure's molt concorreguda.

A puntejarlas tocan, donchs, dansayres graciencs!

L. L. L.

LA TRAGEDIA DELS DRAPS

(Horrorosa y gran desdítca
que una gent estrafalaria
va promoure á Santa Eularia
fa set centurias y mitja.)

¡Guárdins la Verge María
y el Sant Angel de la Guarda,
de caure y de pendre mal,
de pendre mal y de caure!

Els ens donguin bon acert
pera poguer esplicause
las malifetas horribles
d' una familia bastarda!

Fou la familia que us dich
composta de pare y mare,
una pila de fills grans
y una colla de germanas.

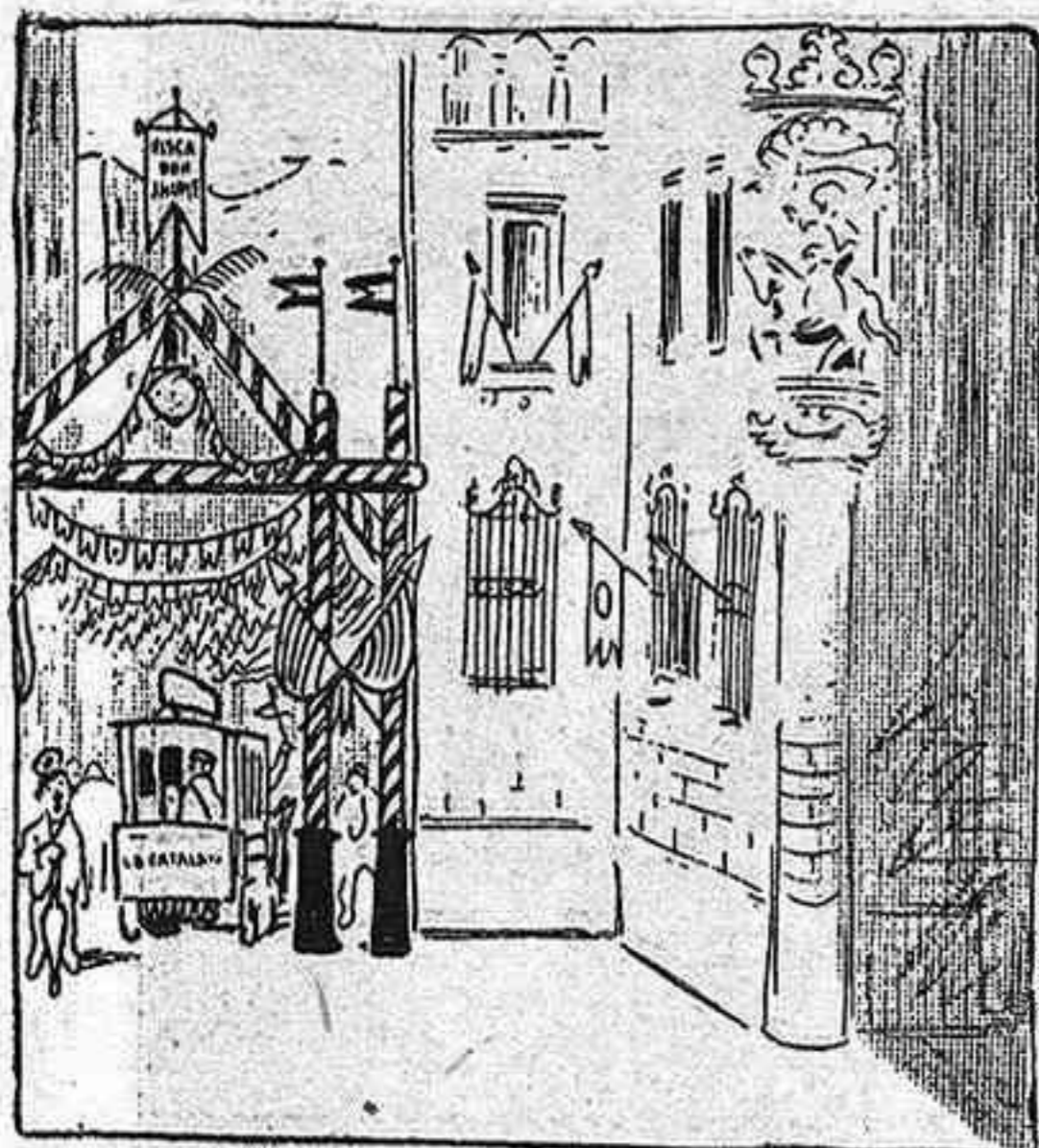
Y veuse aquí que tots ells,
per després darse importancia,
fins en días senyalats
traballavan com uns ases.

En mal hora van venir
á pertorbar la barriada
fent escarni á las costums
mes arreladas y santas!

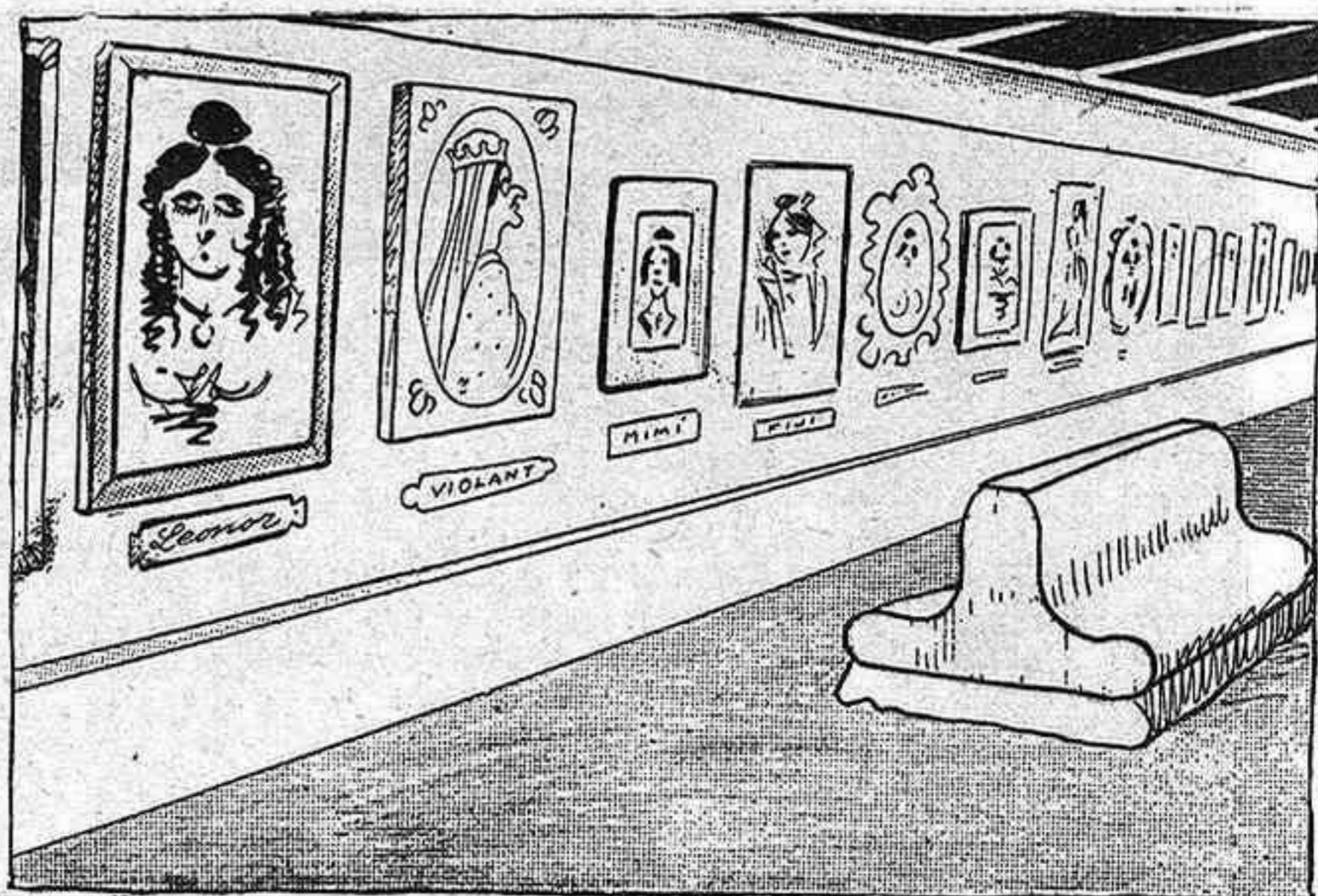
Cosas que fins pels mes vells
foren sempre respectadas,
volían llensá á recó
ab pretext de qu' eran rancias.

Quan ells movían un peu,

Pel Centenari del
NÚMEROS QUE OFERIM ALS CONFECCIONADORS

Sortija al carrer de Jaume I.

Exposició de retratos de las *senyoras* més ó menos llegí-
mas del gran rey.

certa gent ja tremolava
y clohía 'ls ulls pressentint
trencadissa de quincalla.

El pacífich barri d' Horta
y el poblet de Santa Eularia
qu' es ahont tingué son catau
aquesta gentussa avara,
vivían per tal motíu
en seria y contínua alarma,
y 'l pitjó és que molta gent
ab ells contemporisava.

Estant las cosas aixís
un día ¡quina desgracia!
una dona bogadera
amiga de l' altra banda,
veyent ab pena que 'l sol
al balcó d' aquella casa
per estar ben orientat
hi tocava més que als altres,
els demaná per esténdrehi
uns quants draps de la bogada.

Els, sorruts, s' hi van negar;
la dona va dirho al pare
qui feynejant per la cort
ignocentament s' estava.

El pare li d'íu que sí;
l' hereu li d'íu que *¡naranjas!*
y qu' estendre pels balcóns
está privat per la Urbana.

La bogadera insisteix
y furiosa 'ls amenassa;
s' hi fican els altres fills;
s' hi barrejan las germanas;
quatre bogaderas més
van en defensa de l' altra.

Hi corren tots els vehins,
els d' Horta y de Santa Eularia;
se diuhen frasses groixudas;
criдан, boten, s' esgarrapan;
la bogada va per terra
y els picadors van enlayre.

Y per més que durá poch
la esgarrifosa batalla,
de poble, bogada y gent
no va quedarne ni rastre!

¡Pares, els que teniu fills,
que us serveixi d' ensenyansa!

PEP LLAUNÉ

RAPSODIA

LEMA: *Floualesca.*

Las ninfas dauradas dels boscos ombrívols,
las ayguas malaltas, el rostre esblaimat,
clarors de misteris, cors groguenchs y frívols,
insomnis de somnis que no he somniat.

Primaveras verges, ríchs jorns que mitj riuhén,
carrers llarchs y foscós de tristos recorts,
sorolls petonívols, llabis que somriuhén,
oronels que piulan ab xiscles somorts.

Ganyotas rossencas, parpellas desclosas,
centelleig puríssim d' ulls espurnejants,
soroll metafísich de notas confosas,
vingudas y anadas de cors palpitants.

Las flors que 's coll-torsan y han fet la badada,
el cast llir blanquíssim de coll esllanguit,
paraulas desclosas de boca tancada,
perfúms y misteris d' un goig may fruhít.

La llum que punteja de tarde agredolsa,
las ayguas tranquilas de la font del Gat,
cossos que voltejan per damunt la molsa,
batxilleig sarcástich de gent de vehinat.

Engunias malaltas de l' ánima alada,
refrech de caricias per' assaborir,
ventrívolas dansas de verge embrassada,
blaus jorns de gaubansa plens d' esdevenir.

Las ombras que vagan d' esprits tenebrosos,
el sol que s' esbada en un estiu clá,
rencunias rebecas de fets mitj boirosos
y fullas que 's mouhen y s' ouhen enllá...

Lector, si es que 't pensas qu' aixó es poesia
y en conjunt hi buscas certa afinitat,
t' has ben enganyat;

Son fragments de versos d' en Viure, d' en Vía,
d' en Vinyas, Maseras, Girbal, Gabalía,
d' en Guasch, d' en *Pepito*, d' en Prat, d' en Badía,
d' en Ribas Carreras, d' en Joseph María
(tres Folchs), Dalmau, Vives, Llongueras, Bondía,
y... *etcétera, etcétera* (may acabaría)
qu' en Jochs floualescos han descapdellat,
¡y jo m' he empassat!

SALVADOR BONAVÍA

ESQUELLOTS

Rebomboris com el que l' altre dijous va desenvoluparse
á Barcelona no 's registran cada día en la historia dels
pobles.

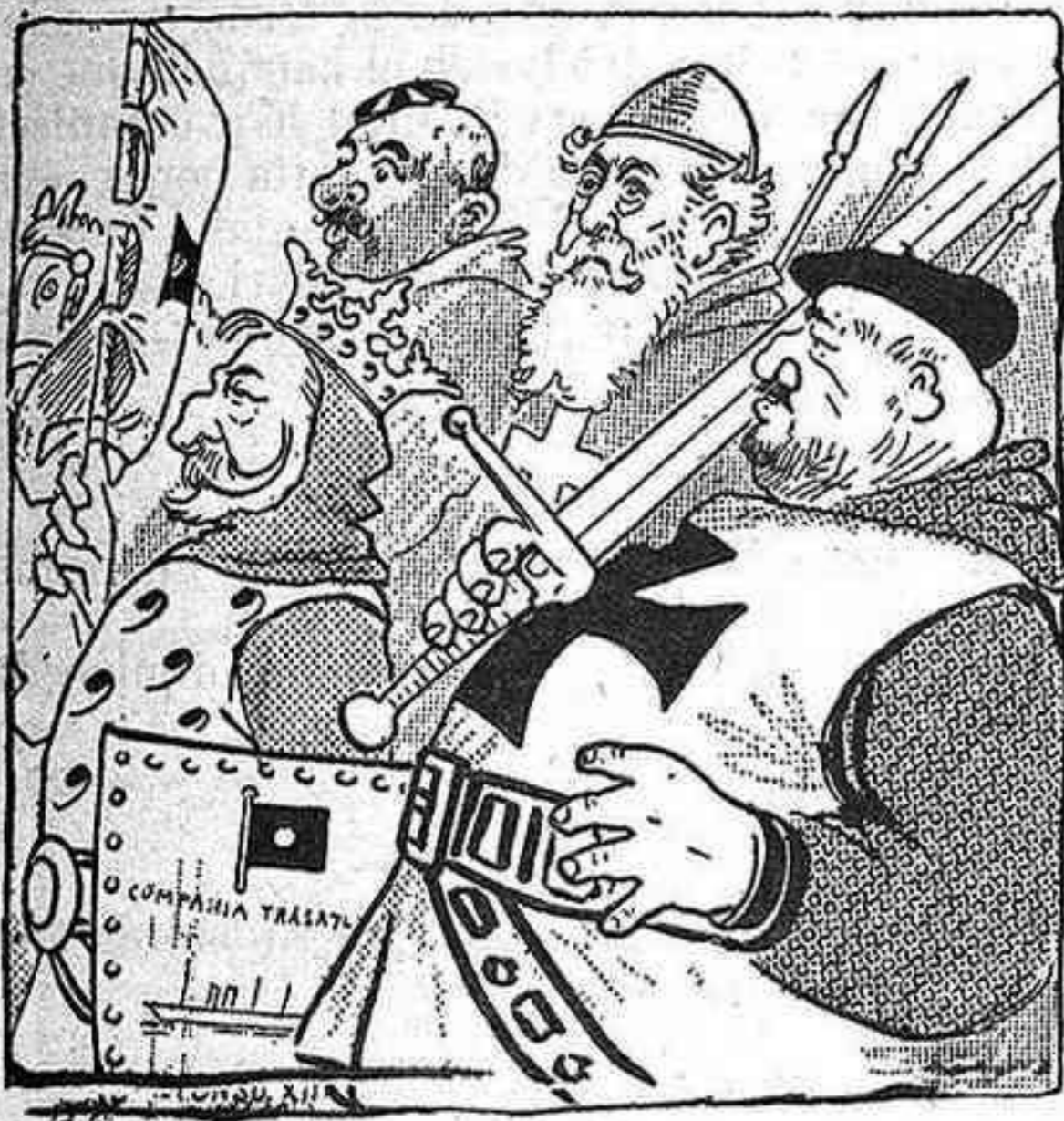
rey D. Jaume I
DEL PROGRAMA DE LAS FESTAS

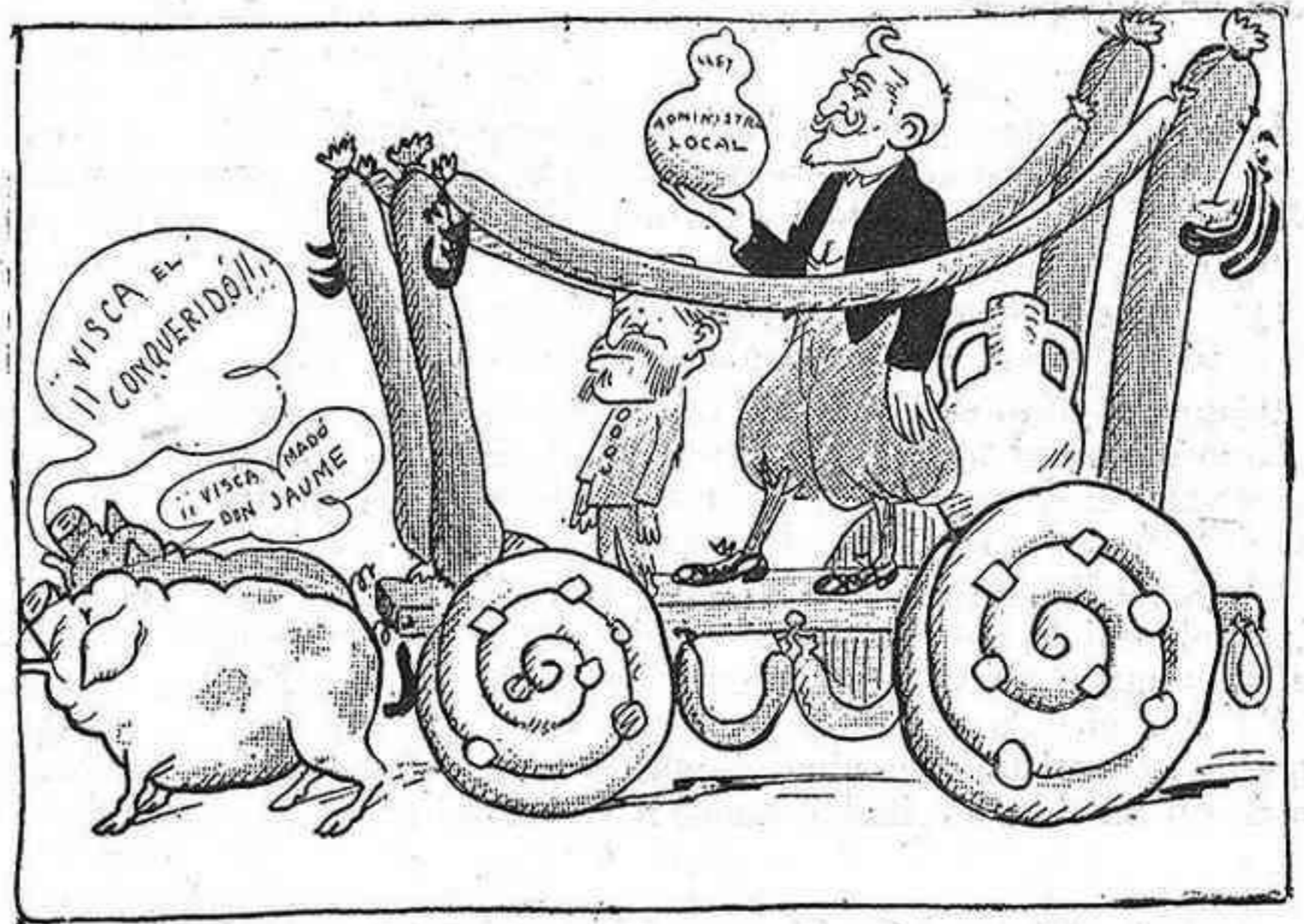
Colocació d' un tortell del Forn de Sant Jaume á la estàtua de 'n Jaume I, á la plassa de Sant Jaume.

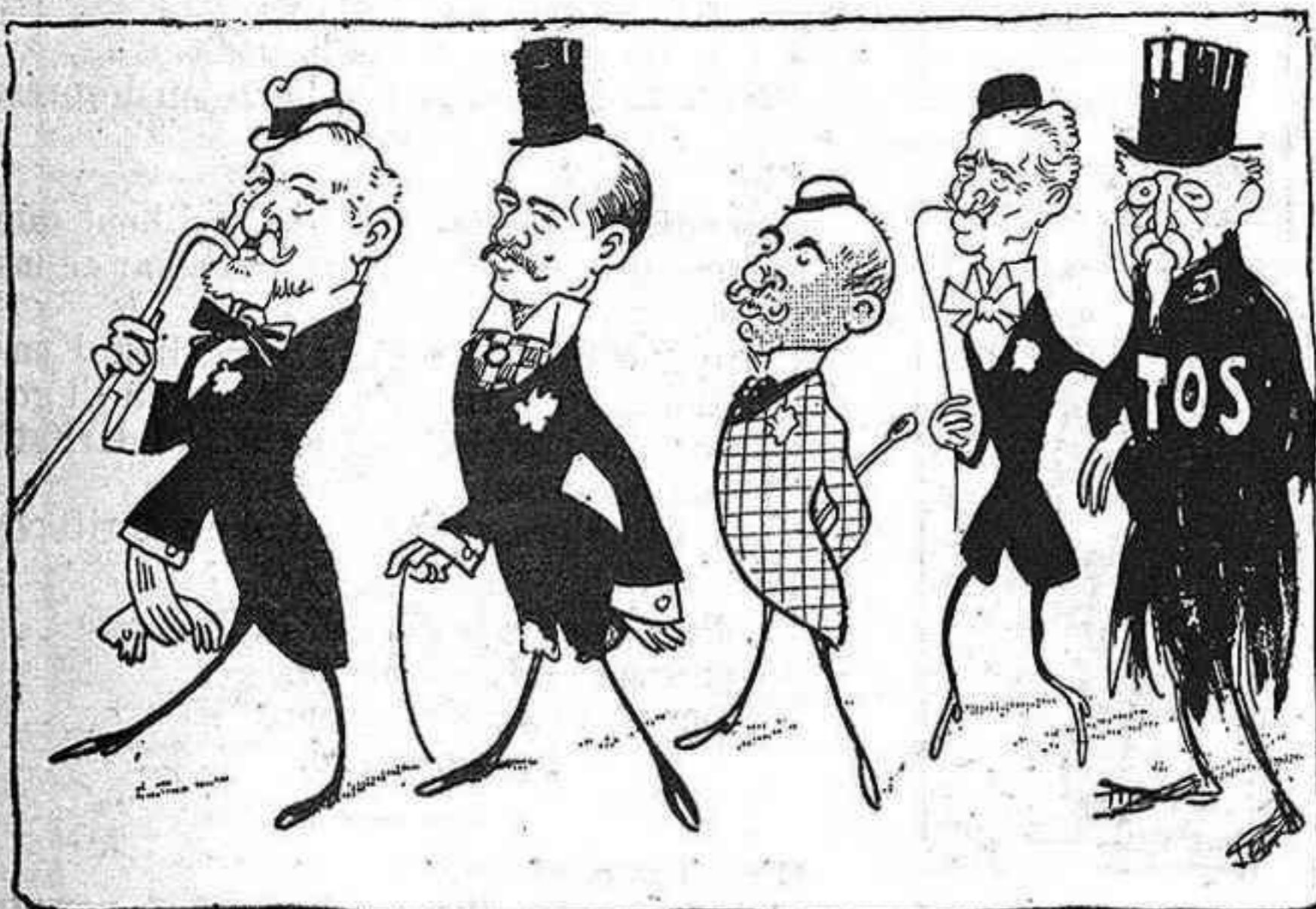
Funció sicalíptica al teatro Principal.

Comparsa de senyors feudals y richs-homes.

Carro de la conquista de Mallorca.

Escamot de conquistadors.

Carro de la conquista de Valencia.

ENTRE RUSSINYOLISTAS

—¡Holal! ¿Tú també?... ¿Que ja ho sabías que li donavan aquí el banquet á don Albert?

—No; pero hi pensat que per sentir al Rusiñol no hi ha com anar al bosch.

Las autoridades, trastornadas; el telégrafo, traballant com un negre; recados apremiants; consultas á Madrid; ecos formidables, vinguts directament del Congrés...

¿Qué havia succehit?

Que á pesar de ser Sant Alfonso, la fatxada de la Casa de la Ciutat havia aparegut núa d' adornos.

¿Comprenen tota la gravetat de la cosa?

El gobernador treya foch pels caixals, sentint—y no s' amagava de dirho—que 'l códich no li dongués medis pera castigar la desatenció del arcalde.

El senyor Bastardas, que á la quènta no ho sentía gens aixó del códich, persistía en la seva resolució de no treure 'ls domassos á orejar fins que 'l Ajuntament ho acordés.

En Sanllehy, desde Madrid, olvidantse de que quan un arcalde es sustituhit accidentalment, accidentalment deixa de ser arcalde, enviava consells á don Albert.

LA TRANSFORMACIÓ DELS VIGILANTS

AIXÍS COMENSA

¿ACABARÁ AIXÍS?

—¡Ah!... ¡Soch agent de l' autoritat!... ¡Brrrfl!...

—¿Es agent de l' autoritat? Donchs, digui á l' autoritat que 'l pagui ella.

Y aixís varem passar el día y aixís va arribar la nit, sense que el conflicte 's pogués resoldre.

Per fortuna, aixó no succehirá may més

Actíu y previsor com sempre, el nostre paternal Govern ha dictat una disposició, en virtut de la qual en certas solemnes diadas qu' en el decret s' especifican, serán obligatoris l' adorno y la iluminació de tots els edificis públics.

Ja está, donchs, tot arreglat. ¡S' ha salvat la patria!

**

Y ¡lo que son las cosas!, en els mateixos moments en que s' extenia aquest decret, el *Brusi* ens recordava que cent anys enrera, el día 24 de Janer de 1808, don Carlos Witte, Gobernador militar y polítich de Barcelona, havia publicat també un edicte concebut en aquest termes:

«Estando para llegar mañana á esta Capital S. M. la Reyna Regente de Etruria...»
 »ORDENO Y MANDO: Que en las noches
 »de los días 24, 25 y 26 de este mes, despues
 »de dadas las primeras oraciones, iluminen
 »los vecinos los frontispicios de sus casas
 »en el mejor modo que les sea posible.»

Han passat cent anys desde llavoras...

Y ¡ja veuhen si hem progressat!

Estém, si fa ó no fa, com un sigle enrera.

Diumenge, á la una de la tarde, se celebrará al teatro del Bosch el banquet que en honor de don Albert Rusiñol han organísat els seus amichs, com una mostra de simpatía per la seva actitud política y de gratitut pels serveys que á Catalunya porta prestats l' eloqüent senador solidari.

L' acte, que terminarà ab un festival, promet veure's molt concorregut.

¿Que no saben la novetat?

Diumenge, á la Casa del Pueblo va estrenarse un himne titulat *¡Viva Lerroux!*, original del Sr. Garay.

¡Garay d' home!... ¡Mireu si n' ha arribat á adquirir de renóm!

Ja li dedican himnes.

Pero que no s' entusiasmi massa, per xó.

¿Ara li han compost un himne?

Potser el día que menos s' ho pensi li compondrán una *marxa*.

D' un diari local:

«*Carpeta taurina*. Hoy contraerá matrimonial enlace la...»

¡Diastre, colega!... Una mica més de circunspecció.

Els assumptos nupcials s' ha de procurar no barrejalshi ab els de banyas.

Per lo menos, avans de la boda.

Prou que devegadas s' hi barrejan després.

¡Bó!

Ara surt la *Gaceta dels xinos* dihent que 'l governador Sr. Ossorio va fracassar en las eleccions.

Pero, ¿no deya 'l mateix periódich l' endemá del ruidós triunfo solidari que 'l governador havia treballat per la Solidaritat?

¿Ahónt es, donchs, el fracás?

Vaja, caballers, que si aixó no es rifarse al públich...

Sòrt que 'ls lectors d' *El Progreso*

son uns pous de bona fé,

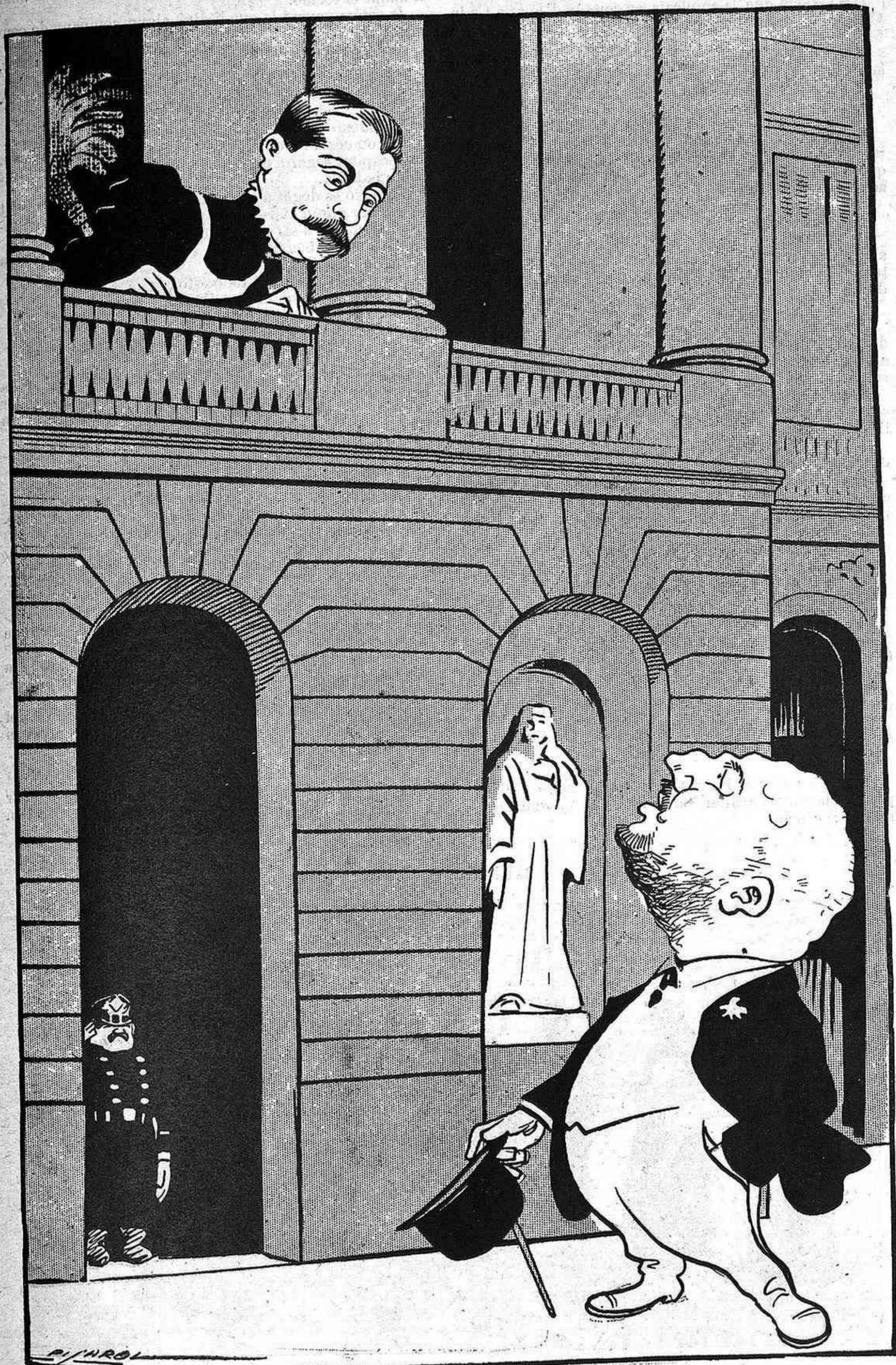
y per planxa més ó menos

no diuhen ré.

¡Preciosa confessió!

Referintse al bullit que va armarse per no haver aparegut adornada la fatxada del palau Municipal el día del sant del rey, deya divendres *El Noticiero*:

DEL CARRER AL BALCÓ Y VICE VERSA

—¿Cóm es que no posas domassos?
 —Perque l' amo no m' ho ha manat,
 —¿Y qui es el teu amo?
 —L' Ajuntament.

«En la Casa Grande es ésta la conversación única entre ediles y empleados.»

¿De manera que 'ls empleats, en compte d' anar á Cá la Ciutat á cumplir ab el seu deber, hi van á conversar y á fer comentaris sobre 'ls actes del alcalde?

Vet'aquí per qué las feynas surten tan ben fetas en aquella Casa.

Y per qué s' enllesteixen tan depressa.

En el programa dels festeigs ab que la colonia francesa tracta d' obsequiar al embaixador de Fransa á Madrid, que dintre de pochos días vindrá á Barcelona, hi figura aquest suggestiu número:

«Passeig pels carrers de la ciutat.»

¡Ah, derrotxadors!

De tots modos, ja que sembla que están resoltos á tirar al dret, sense reparar en gastos, ¿per qué no inclouhen també en el programa «una visita á las ocas de la Catedral?»

Fortuna tenim de que 'l celebrat regidor llibertari Zurdo de Olivares no escriu gayre sovint, que si ho arribés á pendre per costúm, la nostra existencia sería un sobresalt continuo.

Mirin, l' altre dematí, de quín modo acabava el referit senyor un article en que posava com un guinyapo als solidaris:

«¡Como si para barrerles un día, al pueblo hiciera falta otra cosa que pólvora, balas y...»

Aixó de las balas y la pólvora ja fa tremolar, pero ¿y els punts suspensius? ¿Qué me 'n diuhen d'aquests tres punts, misteriosos, terribles, amenassadors, ab que termina l' escrit?...

Mirantlos no més, la pell se 'ns posa de gallina.

O de vaquer, quan li demanan cinch mil... dallonsas.

Don Alfons ha enviat un ciervo á Barcelona.

El ciervo, com sabrán, es un animal de banyas.

Per xó el senyor Ossorio, al enterarsen, diu que va exclamar: ¡Cuernos!

Y es que pel governador l' envió del banyut es un mal síntoma. Ell pensa que darrera del mascle pot venir la femella, y aquesta sense tenir banyas pot ferli més mal.

Ell no voldría que vingués, després del ciervo, La Cierva.

El regidor senyor Puig y Alfonso, llibraire d' ofici y périt de la rassa caballar, ha demanat al Ajuntament un mes de llicencia.

¿En aquest temps, llicencia?... Deu ser que ha d' anar á matar el tocino.

Ja estém veyent lo que li dirá algun company de consistori:

—Vájissen en nom de Déu, pero recórdis de nosaltres.

—¿Qué vol dir?

—Que á veure si 'ns deixarà tastar alguna butifarreta.

Els flamantes urbanos continúan sense jefe.

El nou cós de municipals es, donchs, un cós sense cap. Y decapitat seguirá mentres el nombrament vagi quedant sobre la taula.

Tot aixó es degut á que á darrera hora s' han recordat de revisar algun expedientet que pesa damunt las costellas del que va á ser capitá manaya dels urbáns.

Aixís ho comentavan dos dels del cuerpo decano á la porta de ca la Ciutat:

—Y á todo esto

¿qué hi dice Quero?

—¿Qué ha de dir, l' home?

«¡Quero... y no puedo!»

Un esmolet d'aquestos que matan el cuch de l' orella als transeunts ab el seu estrident espinguet anunciador fa rato que está roda que rodará al devant del Govern Civil. Un guardia s' hi acosta y li diu:

—Tú, ¿qué haces ahí?

—Esperava que 'l senyor Ossorio sortís al balcó.

—¿Y qué le quieres tú al senyor Gobernador?

—A veure si 'm feya baixar algun ganivet per la miyona... Cóm que diuhen que ab aixó de la recojida d' armas n' ha arreplegats tants!

Ja tenim al Beato Oriol fincat en l' aristocrátich Ensanxe.

Una dama devota del nou sant acaba de cedir un espayós solar á prop del carrer d' Urgell, ab la condició de que se li edifiqui un temple monumental.

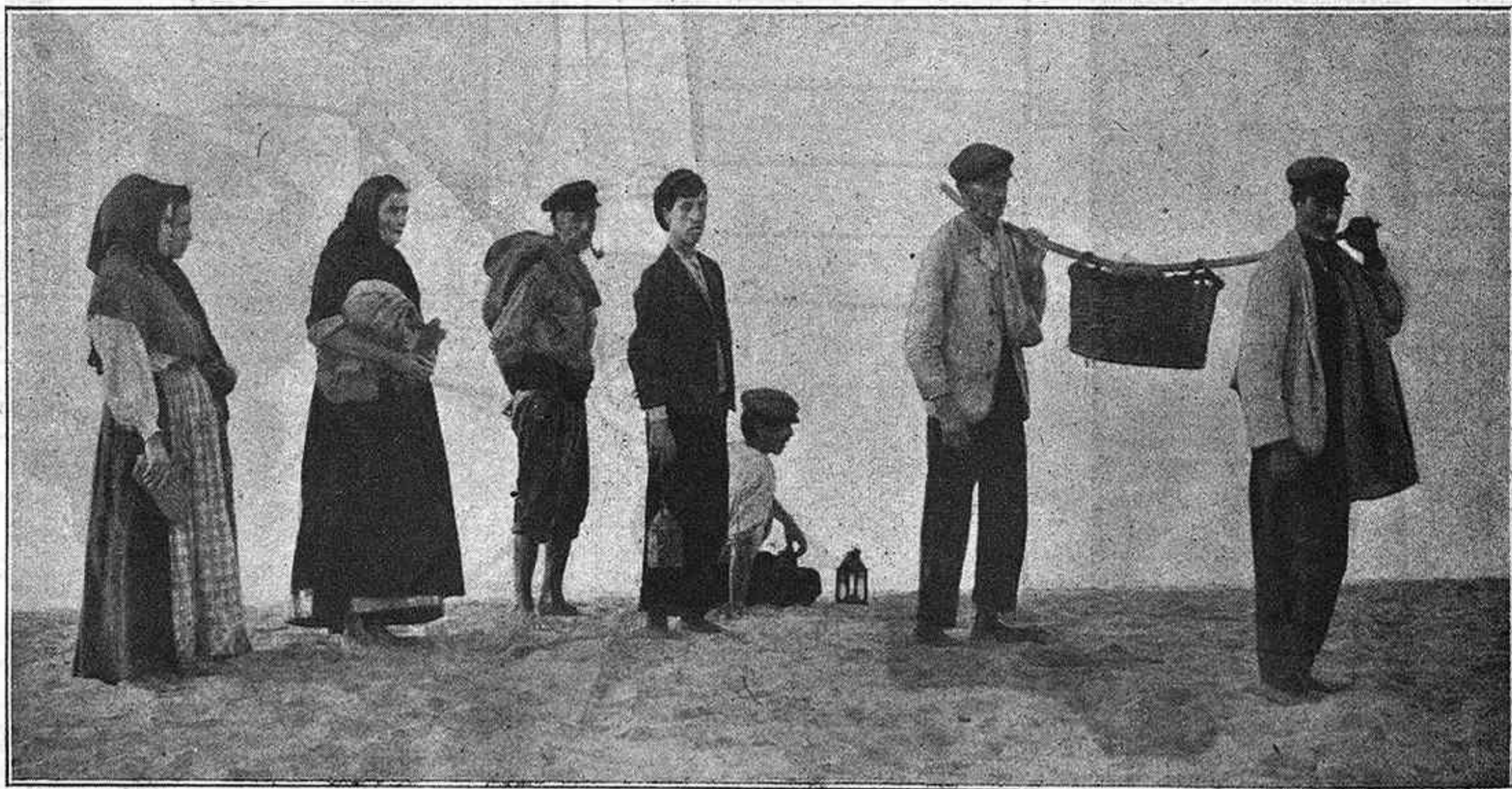
Ara lo que falta es que ploguin donatius y deixas pera que ben aviat se puguin comensar las obras de la proyectada iglesia.

En tot cas, el Beato ray, ho té bé: pot fer la reprise del seu célebre miracle; pot tornar á convertir els raves en diners.

*
*
*

En Lerroux hagués tingut aquest dó, quan li va venir la gran pensada d'aixecar la famosa Casa del Pueblo! Ben segur que no hauría acabat de cara á la paret.

GENT DE MAR

De la costa de Llevant.

NOTA CÒMICA

—Tú sí que eres un buen chico, que pones domases...

—¡Cá, hombre! Si lo que hago es espolsar la estora...

No n' haguera fet poch, ell, de gasto de raves pera treure'n pessetas!

Pero D. Lacandro no hi creu en miracles d' aquesta índole.

Y, además, que 'ls raves qu' ell acostuma á agafar per las fullas no serveixen pera aquesta miena d' experiments.

Perque, els seus, son *raves fregits*.

¡Un altre escorxadó clandestí!

S' ha descobert á la carretera de Sarriá, ahont de temps s' hi venfan matant caballs y mulas en el pitjor estat.

Es lo que 'm deya un *wattman* de l' Anónima, l' altre día:

—Desde que s' ha cambiat la tracció animal per la eléctrica, se 'n menja molta de carn de caball, á Barcelona. Com que sobra bestia y va barato... cap al escorxadó faltan mulas.

Son las ventatjas del progrés.

Ara, ab motíu d' haverse retirat la tracció animal, ens donan á menjar *bisteks* de caball y butifarras de matxo; més endavant, quan cambihin els automòvils y els eléctricos per un altre sistema més modern, ens deurán donar á menjar pneumátichs per tortells y trolleys per llangonissas.

Jo no gasto tants embuts en el puesto de 'n Bastardas.

Al preguntarme per qué no hi adornat la fatxada, jo li hauria contestat al governador de marras:

—Las penjarellas hi son, y, si vol, puch ensenyálselas.

—No las veo...

—Ah, no las veu...

¡perque las tinch amagadas!

A Yecla ha sigut detingut un individu que extreya cadavres del cementiri, se 'ls enduya á casa, y condimentantlos á la seva manera, se 'ls menjava.

Naturalment que aixó no ho feya ab las calaveras peladas, donchs, segons sembla, no era amich de rosegar ossos, sinó ab difunts del día, tendres, de calent en calent.

Els morts eran encare calents, pero degut al seu privilegiat estómach, ell se devía quedar tan fresch!

***

Aquest fet abominable, aquest crim horrible que no té precedents en la historia, ni calificatíu en el diccionari, ni penalitat expressa en els códichs, ha omplert d' indignació á tota Espanya.

Y's comprén. Fins ara á Espanya no s' havia arribat sino á desenterrar morts pera ferlos anar á votar.

Aixó de menjarsels, ja resulta una mica massa crú.

La profanació es la mateixa, pero no tan refinada.

Una criada, qu' es de la crosta de baix, en el moment de servir una llonsa de badella al senyoret, qu' es de la crosta de dalt:

—Ja se 'n pot comensar á despedir, que s' acosta la Quaresma.

—Jo sí que me 'n rich de la Quaresma y del que la va inventar.

—Qué diu, Jesús!... ¿Y que ho sab vosté qui la va inventar?

—Devía ser Sant Pere. ¿No dihéu qu' era pescador?

—Bé ho diuhen.

—Donchs, vés á qui convenía si no á n' ell, que s' encarís el peix!...

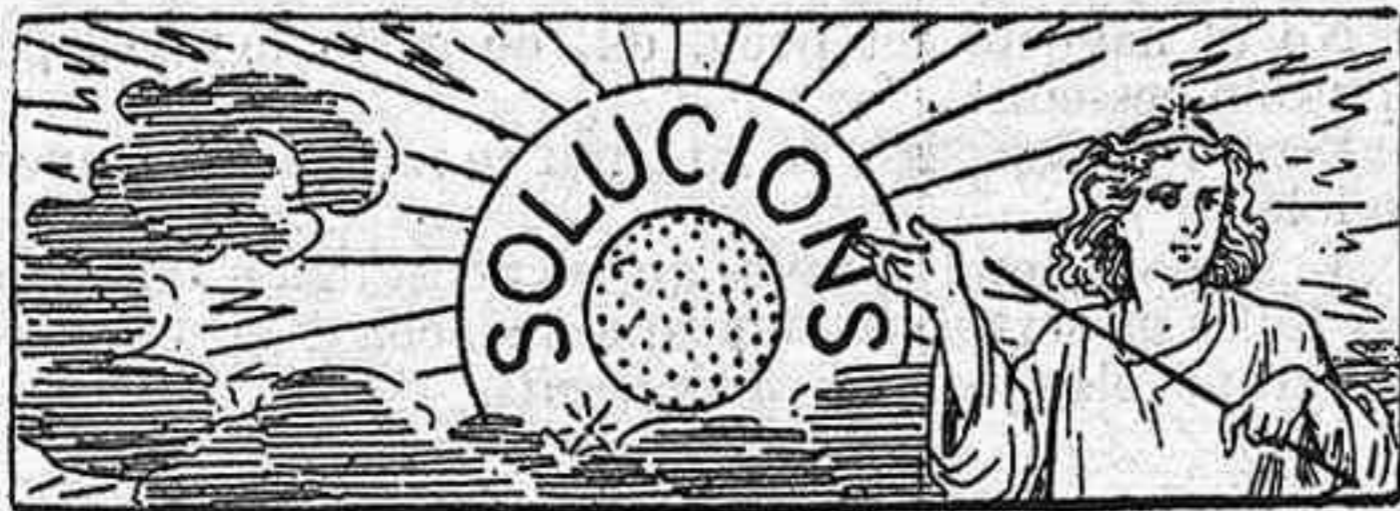
NOTAS DE CASA

L' *Aplech d' Esbarjo* ha tingut l' amabilitat de convidarnos á las diferents festas qu' en son local (Concell de Cent, 263) s' han celebrat durant el mes de Janer.

... També siguerem invitats á la inauguració de la Tómbola de Beneficencia *Feminal*, instalada als baixos del restaurant Colón.

... La Companyia de Seguros *Northern* ens ha enviat un elegant almanach de fulla mensual.

A tots, las gracias.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA I.—*Fo-men-ta-ri-a.*
- 2.ª ID. II.—*Mi-ra-da.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Baró, roba.*
- 4.ª ROMBO.—

M
M A R
M A R I A
M A R C E L O
R I E R A
A L A
O
- 5.ª ACENTÍGRAFO.—*Amós, amos.*
- 6.ª TERS DE SÍLABAS.—*Gallina, libreta, Natalia.*
- 7.ª INTRÍNGULIS.—*Boqueria.*
- 8.ª CONVERSA.—*Matias.*
- 9.ª TARJETA.—*Home casat, burro espatllat, Bonavía.*
10. GEROGLÍFICH COMPRIMIT.—*Camisetas.*

XARADAS

I

Varis amichs ens estavam
á la Rambla enrahonant,
quan va passar una noya
per' allí 'l nostre davant.

Com naltres tots eram joves,
al passar, naturalment,
nostras vistas dirigirem
á n' ella rápidament

Perque ¿quín es aquell jove,
(á no sé algun carcamal),
que al passá una noya guapa
y de planta molt *total*,
no li clava una mirada
fins dintre mateix del cor,
per obtenirne una d' ella
tota replena d' amor?

Bueno, pues; passá la noya,
y de la *hu-tres* d' un d' allí,
el mes tranquil de tots naltres,
els següents mots van sortí:

—Aquella noya, sens dupte
no 's recorda que no val
á badá, y menys per darrera.—
Una rialla general

va premiar á las paraulas
del nostre amich estimat,
perque, dels cinch ó sis qu' eram,
sols ell s' havia adonat

qu' aquella noya portava
l' obertura del detrás
tota oberta. ¿Y cóm no riure?
No 'ns el vam aguantar pas.

Estich segú que la noya
á n' ell *dos* sentirlo vá,
puig fins qu' un trosset lluny era
la ma al detrás no 's posá
per taparse l' obertura,
que ja ho sabia potsé,
y al sentir nostras riallas
sens dupte que ho compregué.

Y després de tant de riure,
allí 'ns vam está esperant
per si 'n passava algun' altra
y poguer riure altra tant.

A. RIBAS LL.

II

Dos es hu; prima es segona;
tot carrer de Barcelona.

UN BARBÉ

ANAGRAMA

Total, fill de cert país;
tot, una fruyta en plural;
tot, de caldo ó medicina,
y un sentiment es *total*.

Es també *total* un gust
que al paladar poch agrada...
¿No hi caus? dona 'hi un *total*,
que més clar, casi ni l' aigua.

N. ARGEREP

MUDANSA

En lo poble de *Total*
he viscut un parell d' anys:
pensava trobarhi *tot*
y he trobat sols desenganyys.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

TRIÁNGUL SILÁBICH

.....
.....
.....
.....

Substituhir els punts per lletres de manera que lledi-
das vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, nom de
dona; 2.ª objecte de pesar; 3.ª juguina de noya; 4.ª ne-
gació.

FRANCISCO CARRÉ

CARTELL

SALA 1234567

CINEMATÓGRAFO Y VARIETÉS

Carrer de la 125457

GRAN EXIT DE LAS PELÍCULAS

El 3217325 de sogras

La mort del senyor 57126

La 1237 de 5217

ESTRENO DE LAS SENSACIONALS PELÍCULAS

5237 el 126 y entornaten al llit

Els amors de una 1267

DEBUT de la simpática artista LA BELLA 767

y del TRIO 125462

que cantarán trossos de la ópera 62517

Entrada general, 10 céntims
Preferencia, 15 >

NOTA:
Si no agrada la funció
digueuho al gobernadó.

SAMATRUQUIS

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

OBRA NOVA

D'EN

APELES
MESTRES

Preu: 1 pesseta

POM DE CANSONS

<p>LOS 47 CAPITANES NOVELA TRÁGICA DE Tamenaga Shunsuy Un tomo, Ptas. 3'50</p>	<p>Oriente POR Vicente Blasco Ibáñez Ptas. 3</p>	<p>Extravíos de Minna SUS ENSUEÑOS POR WILLY Ptas. 3'50</p>	<p>BILIS POR LUIS BONAFoux Ptas. 3'50</p>
<p>CONTES D'EN PERRAULT POSATS EN LLENGUA CATALANA PER ORIOL MARTÍ y LLUIS VIA Il·lustrats per APELES MESTRES Ptas. 2</p>	<p>LEÓN TOLSTOI — LA REVOLUCION RUSA Versión española DE A. RIERA Ptas. 1</p>	<p>HIPNOTISMO, SUGESTIÓN y MAGNETISMO Un tomo, Ptas. 5</p>	<p>Santiago Rusiñol y G. Martínez Sierra — Els savis de Vilatrista Ptas. 1</p>
<p>PERE ALDAVERT — Encare son de moda Ptas. 1</p>	<p>CATECISMO DE LA MADRE de FAMILIA POR EL Dr. DELEUVE Ptas. 1'50</p>	<p>Remedios que curan MEDICINA CASERA Ptas. 1</p>	<p>S RUSIÑOL — LA MADRE TRADUCCION DE G. Martínez Sierra Ptas. 2</p>
<p>J. COMAS Y SOLÁ — Astronomía y Ciencia general Un tomo, Ptas. 6</p>	<p>HEGEL — ESTÉTICA Dos tomos, Ptas. 15</p>	<p>J. EBERS — Les dues germanes Ptas. 5</p>	<p>J. BURGAS — Fruyt d'amor Ptas. 2</p>

PRONTO APARECERÁ

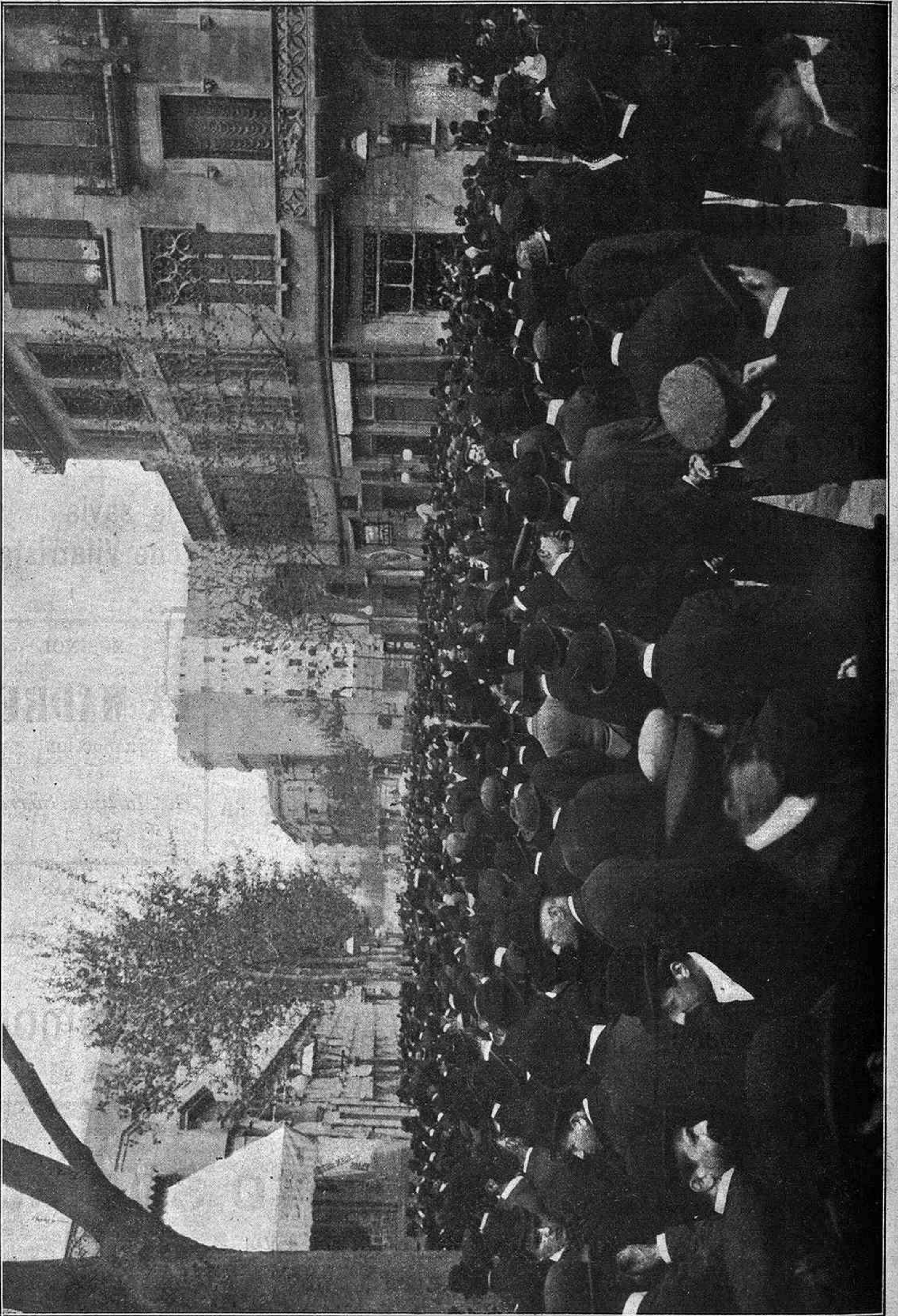
EL HOGAR Y EL TRATO SOCIAL

ARTE DE EMBELLEGER LA VIDA

POR LAURA GARCÍA DE GINER

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certíficat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

EN PRO DEL SUFRAGI UNIVERSAL.—MEETING CELEBRAT EL PASSAT DIUMENGE AL TEATRO DEL TÍVOLI

Aspecte dels alrededores del teatro durant el meeting.